

Azaz kitapogatni, meddig is terjedhetne az az egyre mélyülő titkos kíváncsi: Te-
gyük képeletünk mérlegére, mennyivel lett volna olvasmányosabb egy író, ha egy
vándorútján megették volna a farkasok. Télen, a Bakonyban, éjszaka! És Arany, ha
az időnap előtt kiadott A WALESÍ BÁRDOK-ért fölakasztják, nyilvánosan a Múzeum
előtt, ahol most a szobra áll. Szabó Lőrinc úgy halt meg, hogy a le nem csapolt tudó-
vív fojtogatása következtében többször is már elvesztette az eszméletét, de mind-
annyiszor még világra nyitotta a szenvedéstől már-már szétpattanó szemét: sokszo-
ros akasztási halált halt tehát. Hányiszorta érnének művei több új kiadást, ha mindez
tényleges bitófán történik, filmre rögzítve? Babits kinszenvedése sem volt enyhébb,
s főleg nem rövidebb, nézzük meg a halotti maszkját. Heine, Baudelaire, Ady, Ver-
laine ágyban fejezte be a poklot. De mennyivel hatékonyabban fokozódna a költői
művük népszerűsége az addiginál még kínosabb és megszégyenítőbb halál révén, azaz
– itt ejthetünk egy magyartalansági hibát, mert a gallicizmus tükörszava a kifejezőbb,
a leleplezőbb – hála a halálnak, *grâce à la mort*? A halál jóvoltából.

Milyen dédelgetett *image d'Épinal*, azaz nyalókép a nemzet tudatában az utolsó nap-
jait élő vén Vorósmarty, ahogy kiverten, szünetlenül részegen – mert kenyér helyett
is csak bort, rossz vinkót nyelve, ő, a SZÓZAT költője, szifilitikus tébolyodottságában,
vén cigánycondrákban tántorog mindenkitől elhagyottan a sír felé!

Halála előtti négy hetét Vorósmarty Pest legkényelmesebb szállodájában, az Arany
Sasban töltötte. Délutánonként a legigényesebb kávéházakban ült, az ablakon át be-
pillantó tisztelgőket be-beinvitálva egy kis beszélgetésre. Mindezt azért, mert Laura
közben a pesti új lakásban a berendezkedést végezte, s ott csak láb alatt lett volna. Bér-
kocsin hajtattott oda, a Váci utcai Kappel-házba, mikor már kész hely várta. De még on-
nan is elsétált a Korona kávéházba, egy kis társalgásra. Onnan visszatérvén érte – ott-
hon, ágyban – az az agyvérzés, amely másnapra végzett vele, az orvos és Toldy jelenlé-
tében. Nem delirium tremens, nem is vérbaj ölte meg, ahogy kitaposott úton járó kép-
zeletünk Baudelaire, Verlaine, Ady és több lángoszlop nyomán gáncsra éhesen kíván-
ja. Mert a valóság e többiek esetében is az... de tudom, meddig folytatható csak ilyen
képigazítással is a szentségtörés; az ősz vérszomj emberáldozati oltárain.

1976. október 17-én

Csukás István

TÍMÁR BÉLA HALÁLÁRA

Február 2-án az Isten
nem tartózkodott Budapesten.

Vagy lehet, hogy éppen félrenézett;
mit számít neki egy élet.

Mit számít neki egy halál,
fásultan öröklétet zabál.

Ha ő teremtett, mért hagy el a végén?
Döglegyek másznak a képén.

Mért nincs, ha van, keserű felnőtt
gyerekként mért káromolom őt?

Nem kellene ezt is a többihez írni,
s összepréselt szájjal szóltanul kibírni?

Hogy ajándék minden, ritka ünnep,
hogyan élve leéljük életünket.

Hogy mindig más hal meg – ócska vonat,
kattog fejemben a gyáva gondolat.

S mennyi trükk van még, befalazott ablak –
Eltűnt barátom, száraz szemmel elsiratlak.

VAD VERSENYFUTÁS

Vad versenyfutás a bőröm alatt –
legelől merészen a szív halad,

kihagy, nagyot üt, zsibbadva fáj.
Alig lemaradva követi a máj,

duzzad, dagad, szétfolyva lohol,
robbanva hajtja az alkohol.

Leégett óserdőként füstöl a tüdő,
ájultan üszkösödik a beszívott idő.

Kövesedik a vese, pliocén lelet,
marokkó, amivel vadászni lehet.

És az agy, ahol trónol az ész,
bedöglött plasztikbomba az egész.

Mit számít, hogy felkel vagy lemegy a nap?
Minden szervem a cél felé szalad.